

M.ED.

במידענות-ספרנות במערכות חינוך

לימודי מידענות-ספרנות – תואר שני

רשימת השיעורים

שיעורי תשתית: (6 ש"ש)

שיטות מחקר כמותיות למתקדמים – ד"ר אלמירה בר (1 ש"ש)
שיטות מחקר איכותניות – ד"ר אריאלה פופר - גבעון (1 ש"ש)
ניהול ידע - ד"ר גלעד רביד (1 ש"ש).
מדיניות מידע וסוגיות באתיקה של המידע – עו"ד יהונתן קלינגר (1 ש"ש).
משאבי מידע כלליים - ד"ר חוה מוסטיגמן (1 ש"ש).
דליית מידע מקוון – ד"ר אולגה גולדין (1 ש"ש).

שיעורי התמחות: (18 ש"ש)

שיעורי חובה: (17 ש"ש)

מבוא למדע המידע ולספרנות – ד"ר דניה אנזנברג וגב' אדית פאלק (1 ש"ש).
ארגון המידע: מיון – פרופ' אלחנן אדלר (1 ש"ש).
ארגון המידע: קטלוג – גב' אהבה כהן (1 ש"ש).
ארגון המידע: יסודות המפתוח – ד"ר אורי מילר וגב' עפרה כהן (1 ש"ש).
טכנולוגיות מידע בספריות – פרופ' אלחנן אדלר (1 ש"ש).
הספרייה הדיגיטלית - תכנון וניהול אתרי תוכן - פרופ' אלחנן אדלר וגב' אורלי סימון (2 ש"ש).
אוריינות מידע - ד"ר כרמי גולן (1 ש"ש).
סוציולוגיה של המידע בעידן האינטרנט – ד"ר לובה גורנשטיין (1 ש"ש).
הספרייה בעידן הלמידה מרחוק - ד"ר כרמי גולן (1 ש"ש).
סוגיות בניהול וארגון ספרייה – ד"ר סנדה ברקוביץ (1 ש"ש).
ספרותראפיה (שיטת קובובי), כלי בידי הספרן - ד"ר רבקה ברגר (1 ש"ש).
ספריית בית-הספר ושירותיה - ד"ר דניה אנזנברג וגב' שרון שובל (1 ש"ש).
הספרייה הציבורית ושירותיה - ד"ר אורה נבנצאל (1 ש"ש).
תולדות הספר – פרופ' זאב גריס (1 ש"ש).
עקרונות יסוד בפרסום ושיווק הספרייה – ד"ר טליה מרכוס-פלד (1 ש"ש).
ספרות ילדים בין פואטיקה לפוליטיקה – ד"ר רננה גרין-שוקרון (1 ש"ש).

***שיעורי בחירה: (1 ש"ש)**

הסטודנט חייב באחד משני הקורסים הבאים:

משאבי מידע במדעי הרוח והחברה – ד"ר סנדה ברקוביץ (1 ש"ש).

משאבי מידע ביהדות – פרופ' אלחנן אדלר (1 ש"ש).

תיאור הקורסים

שיעורי תשתית (6 ש"ש)

שיטות מחקר כמותיות למתקדמים – ד"ר אלעזר בר

הקורס יעסוק בשיטות כמותיות לניתוח נתונים. בין הנושאים שיידונו בקורס: קשר בין משתנים - מתאם פירסון, רגרסיה חד-משתנית ורגרסיה רב-משתנית; בדיקת השערות - מבחן Z, מבחן T, ניתוח שונות חד-גורמי, דו-גורמי ורב-משתני (עם מדידות חוזרות). במהלך הקורס יילמדו מאמרים מקצועיים מתחום החינוך שנעשה בהם שימוש בשיטות הניתוח הסטטיסטיות הנלמדות, ויובהר כיצד לשפר את עבודת המורה באמצעות יישום שיטות אלו.

שיטות מחקר איכותניות - ד"ר אריאלה פופר-גבעון

הקורס יעסוק בשיטות מחקר איכותניות ואתנוגרפיות, והסטודנטים יתנסו בשימוש בהן לשם הבנה של סוגיות תרבותיות ולשם אבחון והתערבות במחקר איכותני קשה להפריד בין "טכניקה" לבין "חוקר". הנחת היסוד היא שההתנסות ב"טכניקות" של מחקר איכותני היא גם דרך להעמיק את ההבנה ואת היכולת של הלומד לשמש חוקר בסביבת למידה רב-תרבותית ומשתנה.

ניהול ידע – ד"ר גלעד רביד

קורס זה יעסוק בחקר ובגילוי היסודות הקונספטואליים של ניהול ידע, כולל למידה אישית, למידה ארגונית, עקרונות ניהול הידע וגישות לניהול. הסטודנטים יבדקו גישות לניהול ידע מוחשי וידע סמוי, וידווחו על טכנולוגיות לתמיכה בניהול ידע. הקורס כולל חמש יחידות עיקריות:

מבוא לידע בהקשר הארגוני – סוגי ידע, כלכלת מידע וידע, דרישות ותכונות מעובדי ידע. למידה אישית וארגונית – השוני בין למידה אישית ללמידה ארגונית והכרת הבעיות המבניות בהשגת רמת למידה נאותה. ניהול ידע – הכרת קשת הדעות והרעיונות לגבי ניהול ידע, כולל קשרים בין ניהול מידע וניהול מתוכן, ידע "קשה" – היכולת להפיק ערך מידע מוחשי, כולל איפיון המערכות המועילות והיעילות לניהול ידע מוחשי והכרת מגבלותיהן.

ידע "רך" – היכולת להפיק ערך ממידע סמוי, כולל שיתוף פעולה בין יחידים, קבוצות וארגונים, עקרונות השיתוף, הגורמים המשפיעים עליו, והעקרונות המתאימים ליישומיו השונים.

הקורס יכלול: הרצאות, קריאת מאמרים, מצגות סטודנטים, חקר מקרים והתנסות

בטכנולוגיות לניהול ידע כגון: דיון א-סינכרוני Skype, Interwise, דיון סינכרוני,

Blog, Wiki RSS, Organizational Portals

מדיניות מידע וסוגיות באתיקה של המידע – עו"ד יהונתן קלינגר

הקורס מתמקד בחשיבות המידע לחברה האנושית, חשיבות עקרון "חופש המידע" וההגבלות על חופש זה, בין הגבלות בר-משפטיות לבין הגבלות משפטיות. דגש מיוחד מושם על סוגיות אתיות ומשפטיות העולות מהתפתחות טכנולוגיות המידע, ובפרט, האינטרנט. בנוסף, הקורס מביא מבוא לדיני זכויות יוצרים, הן בסביבה הפיזית והן בסביבה הדיגיטלית, וכן מציע התניות מעשיות בנושא זכויות יוצרים, הרלוונטיות לאלה העוסקים בתחום המידע, לרבות ספרנים.

משאבי מידע כלליים - ד"ר חוה מוסטיגמן

מטרת הקורס: הכרת עבודת היעץ, הכרת מקורות בסיסיים, לימוד השימוש במקורות יעץ מגוונים. בין הנושאים: מושגי יסוד בהדרכת קוראים, הערכת ספרי יעץ, הקטלוג כמקור ביבליוגרפי, אנציקלופדיות ולקסיקונים, ספרות עברית וכללית, מילונים, מדריכים, ביבליוגרפיות של ביבליוגרפיות, ביבליוגרפיות, ארץ ישראל, שואה וגבורה, מפתחות, אטלסים, הספר העברי. אנציקלופדיות דיגיטאליות וההבדל בינן לבין אנציקלופדיות מסורתיות כמו הוויקיפדיה והעיקרון של התבססות על "חכמת ההמונים", מילונים ממוחשבים. ספרות עברית וכללית ברשת (אתר בן-יהודה לספרות עברית, פרויקט גוטנברג לספרות כללית ועוד). אטלסים ומפות דיגיטאליות ויתרון על אטלסים ומפות מודפסים. בלוגים וכלים דיגיטליים המאפשרים לכל כותב להפיץ את כתביו והמשמעות של התופעות הללו על השירה, הספרות, הספר, הכותבים, הקוראים והמוציאים לאור.

דליית מידע מקוון – ד"ר אולגה גולדין

מטרת הקורס: פיתוח מיומנויות לדליית מידע במאגרי מידע מקוונים. בין הנושאים שידונו יהיו: סוגים של מאגרי מידע והגופים המעורבים בהכנתם ובהפצתם, מבנים של מאגרי מידע: מאגרים טבלאיים, מאגרי טקסט מלא ואחרים, עקרונות החיפוש במאגרי מידע, אוצר מילים מבוקר (תיזאורוס) והדגמתו על ידי אוצר המונחים של מכון סאלד במדעי החברה ובחינוך, ומאגר Eric, בניית שאלות במסד נתונים, שלבי הכנת החיפוש והרצתו, הערכת תוצאות חיפוש, הכרת ספקי מידע וממשקי חיפוש שונים, הכרת מאגרי מידע בתחומים שונים, איחזור מידע לא טקסטואלי, הערכת מאגרי מידע.

שיעורי התמחות 18 ש"ש)

שיעורי חובה (17 ש"ש)

מבוא למדע המידע ולספרנות - ד"ר דניה אנזנברג וגב' אדית פאלק

קורס מבוא שיפגיש את הסטודנטים עם רקע היסטורי, טיפולוגיה של ספריות ומרכזי מידע, ארגונים של ספריות, ספרנים ומידענים. כמו כן יידונו הנושאים הבאים: המושג 'מידע', ההיקף והתוכן של מדע המידע כתחום מחקר, הנחות היסוד של מדע המידע, מושגי היסוד: מידע, ידע, מסר, צורך מידע, שאילתה, רלבנטיות וחיפוש מידע, צרכי מידע וחיפוש מידע, המידע ודפוס השימוש בו, ערוצי זרימת המידע, פיזור המידע, התישנות והיקף השימוש, הבעייתיות לגבי קביעת מידת הרלבנטיות של דוקומנט ספציפי, פוריות המדענים ואיכות המידע, שיתוף פעולה בין מדענים, השפעת האינטרנט על התקשורת, תרבות